

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

יסודות המשפט

מרצה: ד"ר ניר מנדל, עו"ד ורו"ח
מתרגלות: ענבר ברק, אורטל כץ, עו"ד שרית רוזנברג, עו"ד מורן רמר

סמסטר א' תשי"ע
מועד ב'

מועד הבחינה:	יום שישי 12.3.10, שעה 08:30
משך הבחינה:	שלוש שעות ורבע
מס' עמודים:	6 עמודים
חומר עזר:	מותר השימוש בחומר עזר.

כל השאלות הינן חובה ושוות משקל.

היקף התשובה המירבי לשאלה מס' 1 הוא 4 עמודים.
היקף התשובה המירבי לכל אחת מהשאלות האחרונות הוא 3 עמודים.

היקף התשובה המירבי מתייחס לכל שאלה בנפרד. חריגות לא ייבדקו.

- נא לענות על כל שאלה במחברת נפרדת.

F-52
בהצלחה !!

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה

שאלה מס' 1

להלן ציטוט מראיון עם ג'וליאנה אויגון, נציבת שוויון ההזדמנויות של הבנק העולמי, אשר פורסם בעיתון "TheMarker" מיום ו' 5.3.10:

"שאלה: מה לדעתך מצבה של ישראל בנוגע לשוויון הזדמנויות לנשים?

תשובה: אני חושבת שהנתונים מאכזבים. לאור העובדה שכל האוכלוסייה מתגייסת לצבא, קשה לי להבין איך נשים לא מטפסות לדרגות בכירות יותר בצבא, ואיך זה שכל כך הרבה נשים מסיימות אוניברסיטה אבל לא מיוצגות בתפקידים בכירים במגזר הפרטי. שמעתי שיש לכם המון חקיקה בנושאי שוויון, אבל אף אחד לא אוכף את החוקים... השאלה היא מדוע המסגרת החוקית שיש לכם בישראל כל כך קשה לאכיפה... מה שדרוש... הוא סביבת עבודה הומאנית יותר, שבה יזחו שאנשים לא נולדו לעבוד, אלא עובדים כדי להתפרנס. ככל שמקום העבודה יהיה הרמוני ויתמוך בזכות של העובדים לנהל חיים מחוץ למקום העבודה, ככה תהיה יעיל יותר כעובד".

שאלה: מנגד, ישראל בחרה בגולדה מאיר לראש ממשלה, עשרות שנים לפני שמדינות אחרות עשו זאת.

תשובה: כן, אבל היא נתפשה כאישה גברית מאוד – לא כאישה פמיניסטית. לדעתי, אם אישה צריכה להיהפך ללא-אישה כדי להנהיג, זוהי בעיה".

א. דונו בדבריה של גב' אויגון לאור הגישה הפמיניסטית למשפט.

ב. דונו בדבריה של גב' אויגון לאור מעמד הנשים במשפט העבודה.

• הערות:

- שני הסעיפים בעלי משקל שווה
- יש לקיים דיון מלא ונפרד בשני הסעיפים
- מגבלת המקום כמפורט בדף השער מתייחסת לשני הסעיפים ביחד

שאלה מס' 2

להלן קטעים מכתבה אשר פורסמה באתר YNET בעניין פרשה אשר נחשפה לאחרונה בעניין אונס קבוצתי של נערה בת 15:

"על פי כתב האישום, הכירה המתלוננת את הנאשם העיקרי בפרשה, א', כשלמדו באותו בית הספר. בין השניים נוצר קשר זוגי אשר נותק ונמשך כקשר ידידותי. באותה התקופה היא סיפרה לו על כך שהתאהבה בו, על תלותה ורגשותיה העזים כלפיו. היא אמרה לו כי תעשה כל מה שיבקש ובלבד שישאר עמה ולא יעזוב אותה, וגם שאם ייפרדו היא תתאבד... א' הבין כי הוא יכול לנצל את מצבה הרגשי, ופנה לחבריו ומכריו והציע להם לקיים עמה יחסי מין במקומות שונים... במהלך המפגשים בעלו הנאשמים את המתלוננת... זה אחר זה, כל אחד לחוד וביחד ביצעו בה מעשי סדום ומעשים מגונים תוך שהם יודעים כי היא אינה מעוניינת בכך אלא נאלצת לבצע את הוראותיו של א' כדי שלא ינתק עמה את הקשר... באותם המפגשים, תוך קיום יחסי המין נהג א' להחזיק בידה כדי להרגיע אותה... הנאשמים ידעו כי היא חוששת ממנו... אחד האישומים מתאר מקרה שבו א' ושבעה אחרים אנסו אותה בזה אחר זה, כאשר בזמן שאחד אונס, האחרים צופים... בין לבין מעשי האונס, פנתה הנערה אל א' ואמרה לו כי אינה מעוניינת לקיים יחסים עם אחד מהם. הוא סטר לה ואמר: "אז למה הבאתי אותך?!" - ואז חברו אנס אותה... באישום נוסף, נגד א' ושלושה מחבריו, סופר על מפגש אחר באותו סנוקר. הנאשם המרכזי הורה לה לעלות לקומה השנייה ושם בעל אותה אחד מהחברים... במקרה אחר, א' ניסה לאנוס חברה של המתלוננת בביתו, השכיב אותה על המיטה וניסה בכוח להפשיט אותה למרות שאמרה לו כי אינה מעוניינת. הוא לא שעה לבקשותיה וחדל ממעשיו רק לאחר שלא הצליח להחדיר את איבר מינו."

• דונו באחריותו של הנאשם המרכזי לעבירת האונס (סעיף 345 לחוק העונשין), ביחס ל-:

- האישום במסגרתו הנאשם המרכזי ושבעה אחרים אנסו את הנערה בזה אחר זה, כאשר בזמן שאחד אונס, האחרים צופים
- האישום במסגרתו הנאשם המרכזי החזיק את ידה של הנערה כאשר קיימה יחסי מין עם האחרים "כדי להרגיע אותה" (כאשר הנאשם המרכזי עצמו לא קיים עמה יחסי מין)
- האישום במסגרתו הנאשם המרכזי פנה לחבריו ומכריו והציע להם לקיים יחסי מין עם הנערה במקומות שונים (מבלי שהוא עצמו היה נוכח באותם מקומות לאחר מכן), תוך אבחנה בין מקרים בהם החברים עשו כן, מקרים בהם החברים הגיעו לפגישה עם הנערה אך החליטו לבסוף להימנע מביצוע המעשים ומקרים בהם החברים החליטו להימנע כליל מליטול חלק כלשהו במעשים הללו (וכלל לא הגיעו לפיכך לפגישה עם הנערה)
- האישום במסגרתו ניסה הנאשם המרכזי לאנוס חברה של המתלוננת בביתו

• דונו באחריות הנאשם המרכזי לעבירת התקיפה (סעיף 379 לחוק העונשין), אילו אחד

מהנאשמים האחרים (אשר הנאשם המרכזי הציע לו לקיים יחסי מין עם הנערה) הוא היה זה שסטר לנערה במהלך ביצוע אונס כאמור, כאשר הנאשם המרכזי לא נכח באירוע

345 (א) הבעל אשה -

- (1) שלא בהסכמתה החופשית ;
 - (2) בהסכמת האשה, שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה ;
 - (3) כשהאשה היא קטינה שטרם מלאו לה ארבע עשרה שנים, אף בהסכמתה ; או
 - (4) תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו שרויה האשה, או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית ;
 - (5) תוך ניצול היותה חולת נפש או לקויה בשכלה, אם בשל מחלתה או בשל הליקוי בשכלה לא היתה הסכמתה לבעילה הסכמה חופשית ;
- הרי הוא אונס ודינו - מאסר שש עשרה שנים.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), דין האונס - מאסר עשרים שנים אם האינוס נעשה באחת מנסיבות אלה :
- (1) בקטינה שטרם מלאו לה שש עשרה שנים ובנסיבות האמורות בסעיף קטן (א)(1), (2), (4) או (5) ;
 - (2) באיום בנשק חם או קר ;
 - (3) תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית או הריון ;
 - (4) תוך התעללות באשה, לפני המעשה, בזמן המעשה או אחריו ;
 - (5) בנוכחות אחר או אחרים שתברו יחד עמו לביצוע האינוס בידי אחד או אחדים מהם.
- (ג) בסימן זה -
- "בועל" - המתדיר איבר מאיברי הגוף או חפץ לאיבר המין של האישה ;

379. התוקף שלא כדין את חברו, דינו - מאסר שנתיים

שאלה מס' 3

דני, שחקן טניס מפורסם המרוויח אף סכומים ניכרים מדוגמנות, החל לסבול מכאבי ברכיים. לפיכך הופנה דני לניתוח בבית חולים. כשהגיע לבית החולים ערך עמו הרופא המנתח, בני, שיחת היכרות במסגרתה הסביר לו אודות הניתוח. דני הסכים לביצוע הניתוח וחתם על "טופס הסכמה" כנדרש והוכנס לחדר הניתוח.

עוד בטרם החל הניתוח ערכה לדני האחות, שרה, בדיקות דם מקדימות, באמצעות מזרק חד-פעמי, אך אשר כבר נעשה בו שימוש ולא נזרק (באותו הבוקר אולו המזרקים ושרה נמנעה מללכת למחסן להביא מזרקים חדשים). דא עקא, נתברר כי המזרק היה נגוע בנגיפים (אשר נותרו לאחר נטילת הדם מהחולה הקודם), וכתוצאה מכך התפתחה אצל דני כעבור מספר שבועות מחלת דם קשה, אשר גרמה לו לכאבים עזים וכן הצריכה שימוש יומיומי בתרופות יקרות אשר אינן נכללות ב"סל הבריאות".

לאחר שהורדם דני החל בני בניתוח ולפתע גילה כי לדני יש בנוסף גידול שפיר (שאינו סרטני) בירך והחליט להסירו (באשר תמיד קיים חשש כלשהו, מזערי ככל שיהא, כי הגידול ייהפך לסרטני). דא עקא, הסרת גידול כאמור מותירה צלקת קטנה אך בלתי-אסתטית. כשהתעורר דני הוא נדהם לגלות את הניתוח בירכו והצלקת שנותרה. הצלקת הסבה לדני כאב אשר חלף לאחר מספר ימים, אך הביאה לכך שנבצר ממנו כליל להמשיך לעסוק בדוגמנות.

בני אף עוסק בפיתוח תכשירים למניעת כאבי ברכיים. במסגרת זאת פיתח בני כדור המבוסס על רכיבים טבעיים בלבד אשר יש בו כדי להקל באופן משמעותי על הכאב. בני מייצר את הכדורים בעצמו ומשווק אותם לכל בתי המרקחת באזור המרכז, תוך גביית מחירים גבוהים במיוחד. שרה, אשר נוכחה בכך, ניצלה יום אחד את היעדרותו של בני מהמשרד, ותוך שימוש ב"תוכנת פריצה" הצליחה להוריד מהמחשב של בני (אשר מוגן בסיסמה) את ההרכב של הכדור, את רשימת ספקי הרכיבים הטבעיים כאמור וכן את רשימת בתי המרקחת הרוכשים את הכדור, ומסרה את המידע האמור לרני, רופא אחר עימו מנהלת שרה קשר רומנטי. רני מיהר והחל אף הוא לייצר את הכדורים האמורים ולשווקם לבתי המרקחת כאמור.

דונו בכל הסוגיות המשפטיות העולות מן האירוע.

הערה: אם לבאורה עוולה כלשהי רלבנטית ליותר ממערכת נסיבות אחת כמנואר באירוע, יש לדון בה פעם אחת בלבד, ביחס למערכת הנסיבות ביחס אליה היא הרלבנטית ביותר.

חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996 כה קובע:

13. (א) לא יינתן טיפול רפואי למטופל אלא אם כן נתן לכך המטופל הסכמה מדעת...
 (ב) לשם קבלת הסכמה מדעת, ימסור המטפל למטופל מידע רפואי הדרוש לו, באורח סביר, כדי לאפשר לו להחליט אם להסכים לטיפול המוצע; "מידע רפואי", לרבות —
 (1) האבחנה (הדיאגנוזה) והסכנות (הפרוגנוזה) של מצבו הרפואי של המטופל;
 (2) תיאור המהות, ההליך, המטרה, התועלת הצפויה והסיכויים של הטיפול המוצע;
 (3) הסיכונים הכרוכים בטיפול המוצע, לרבות תופעות לוואי, כאב ואי נוחות;
 (4) סיכויים וסיכונים של טיפולים רפואיים חלופיים או של העדר טיפול רפואי;
 (ג) המטפל ימסור למטופל את המידע הרפואי, בשלב מוקדם ככל האפשר, ובאופן שיאפשר למטופל מידה מרבית של הבנת המידע לשם קבלת החלטה בדרך של בחירה מרצון ואי תלות.